

● **Am venit satule iară** - culegerea cuprinde texte din folclorul literar-muzical și prezintă obiceiuri calendaristice și de familie din zona Orăștiei. Volumul reprezintă rezultatul muncii de cercetare a profesoarelor de muzică Silvia Muntean și Elena Mitrofan și a elevilor dumnealor. Cartea apare ca o invitație în a explora valorile culturale ale satului hunedorean: colinde, cântece de la înmormântare, melodii de joc, obiceiuri de primăvară ș.a.

**Drd. Aura Andreea
PETRE**

Cuprins:

Ecouri

<i>Festivalul județean al dansului popular vâlcean „Brâul de aur” - ediția a XXXVIII-a, 8 septembrie 2009, Bărbătești</i>	2
(prof. Elena STOICA)	
<i>Festivalul Național de Interpretare „Lăutarul” - ediția a IV-a, Drăgășani, 24-25 septembrie 2009</i>	4
(dr. Mircea CÂMPEANU)	
<i>„Moștenire culturală și integrare europeană” în dezbatere la Cluj</i>	7
(dr. Iuliana BĂNCESCU)	
<i>O poveste dulce-amăruie</i>	8
(Iuliana CĂRNARU)	
<i>De unsprezece ori 7 ARTE</i>	11
(prof. univ. dr. Gheorghe CEAUȘU)	

Portret

<i>Pompiliu Ciolacu - maestru al icoanelor de vatră oltenești</i>	13
(Anamaria STĂNESCU)	

Datini și tradiții

<i>Calendar popular - noiembrie 2009</i>	16
--	----

<u>Agenda noiembrie 2009</u>	18
---	----

Noi apariții editoriale

<i>Un document contemporan: „Colinde vlăscene” de Gheorghe și Maria Nițescu, Editura Pelican, Giurgiu, 2009</i>	29
(dr. Iuliana BĂNCESCU)	
<i>Culegeri de folclor hunedorene</i>	31
(drd. Aura Andreea PETRE)	

Ecouri

Festivalul Județean al Dansului Popular Vâlcean „Brâul de aur” - ediția a XXXVIII-a, 8 septembrie 2009, Bărbătești -

Brâul de aur - proiect cultural ce a fost inițiat de echipa fanion a culturii vâlcene: prof. dr. Gheorghe Deaconu, conf. univ. dr. Ion St. Lazăr, Maria Constantinescu, în urmă cu 39 de ani, într-un singur an fiind amânat -, face parte din categoria festivalurilor care evaluează o stare de fapt într-un gen artistic determinant pentru cultura populară - dansul.

Viguros, în anii de început, continuat pe parcursul anilor, era un festival competițional, la care se prezentau cu dorințe de reușită cele mai valoroase formații de dansuri din județ. A venit timpul când mult hula „Cântare a României” a izgonit din căminele culturale activitatea artistică, artiștii amatori fiind derutați, îndemnați a se considera „victime” ale unui regim apus, care-i obliga să cânte, să joace, să-și poarte costumul popular, fără să fie răsplătiți.

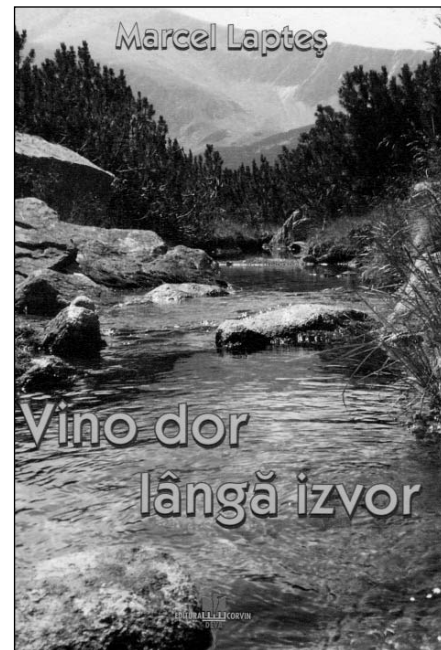
Instituția noastră nu a făcut greșea de a-i abandona pe exponenții purtători de tradiții, stimulând dorința de exprimare a celor

Datorită acestui fapt, îndrăznim să concluzionăm cu autorii: „Având în vedere fenomenul obiectiv de dispariție a acestor obiceiuri, datorită pătrunderii masive a elementelor moderne de civilizație în viața satelor vlăscene, este necesar să inițiem la nivelul fiecărei localități, un sistem de cunoaștere, conservare și valorificare a acestor minunate creații folclorice, cu participarea cadrelor didactice și a altor intelectuali” (p. 32).

Un demers lăudabil, actual și de bun augur și un document care va rămâne mărturie în timp: *Colinde vlăscene* de Gheorghe și Maria Nițescu.

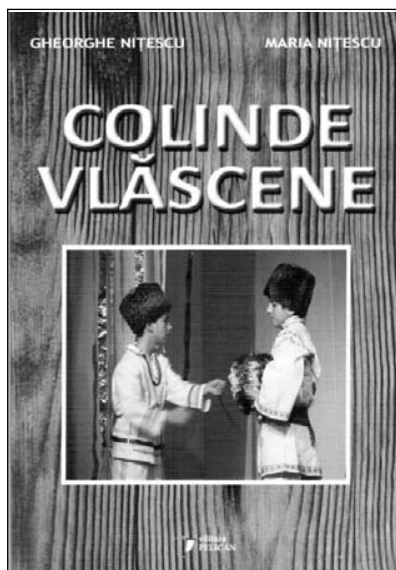
Dr. Iuliana BĂNCESCU

Culegeri de folclor hunedorene

Anunțăm două apariții editoriale sub egida Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Hunedoara:

● **Vino dor lângă izvor** - culegere de folclor literar realizată de profesorul Marcel Lapteș. Volumul, structurat în două capitole, adună în paginile sale cântece de dragoste și dor (Capitolul I, *Cine are viers și cântă*) și strigături de dragoste (Capitolul II, *Hai mândruță să jucăm*). Textele sunt creații populare încă vii din zonele etnofolclorice ale județului Hunedoara.

Moș Crăciun, Irozii, Ursul, Vizita, Capra, Cântătoarea, Semănatul, Punțile, Cu Sfântul Vasile, Sorcova, Plugușorul, Plugul Mare, Buhaiul, Vasilca, Brezaia, Botezatul, Talionul, Iordănițul. La fel de folositoare pentru cititor sunt studiile legate de conținutul literar și de cel muzical al colindelor, referindu-se la tematică, versificație, tipuri de refren, modurile melodice, abitusul, organizarea ritmică, forma arhitectonică, profilul melodic, stilul și particularitățile de interpretare.

Dar partea cea mai consistentă a cărții o constituie culegerea de colinde și teatru popular, atent selectate din repertoriul actual al zonei, a căror valoare este sporită de transcrierile muzicale pe care le-au efectuat autorii. Acestea sunt prezentate în variante actualizate, constituind un valoros document de cultură populară actuală. De fapt, întreaga carte este un document contemporan, o carte de identitate a zonei la care se referă, un argument pentru faptul că nu numai Moldova este leagănul tradițiilor la sărbătorile de iarnă, ci și partea sudică a țării poate oferi minunate surprize.

Prezentările teoretice și transcrierile literar-muzicale sunt întregite de un bogat material fotografic referitor la obiceiuri, fie în modul în care ele se prezintă pe scenă, fie așa cum sunt performate în zonele rurale. Tot acest demers demonstrează că și cultura populară contemporană mai are ceva nou de spus, că resursele folclorului nu se epuizează, ci își caută forme de actualizare în orice context, în orice societate.

Discursul autorilor este un joc între trecut și prezent, între tradiție și inovație; reflectă, de fapt, acest splendid joc în care ne prinde cultura populară actuală, continuând datini vechi și înnoindu-le perpetuu.

care sunt mai puțin atrași de puterea banului și mai mult înclinați spre exprimarea liberă. Astfel, am continuat Festivalul *Brăul de aur* prin păstrarea obiectivelor lui: conservarea dansului popular specific fiecărei vetre folclorice vâlcene, promovarea lui în formă autentică în rândul noii generații, folosind vechii dansatori ca instructori artistici. În organizarea festivalului, am găsit un sprijin total din partea comunității, care, aflată în situația de a-și pierde propria formație, reprezentativă pentru genul festivalului, risca să-și anuleze calitatea de organizator. Pentru a încuraja participarea, am exclus concursul, fiecare formație primind drept răsplată un brâu frumos, țesut de renumita țesătoare Cristina Niculescu din comuna Stoenești.

În ultimii ani, festivalul și-a recâștigat prestigiul, Ansamblul „Brăulețul” al Căminului Cultural Bărbătești reprezentând un model pentru vetrele vâlcene, având motive să primească, în anul 2007, vizita unei formații din orașul Argos - Grecia.

Respectând cu strictețe ziua de 8 septembrie, Festivalul *Brăul de aur*, deși organizat în plină criză economică, a fost o reușită. Alături de formațiile de vârstnici din comuna Bărbătești, au evoluat formații de tineri și copii din școlile comunelor vâlcene: Amărăști (instructor: preot Adrian Catană), Copăceni (instructor: înv. Ion Ruiu), Mădulari (instructor: Carmen Cojocaru - bibliotecar), Pesceana (instructor: înv. Ion Trușcă), Păușești-Otăsău (instructor: Dumitru Achim - directorul Căminului Cultural), Tetoiu (instructor: prof. Virgil Dumitrescu), Vaideeni (instructor: prof. Felicia Pantelimon), Valea Mare (instructori: înv. Florentina Popescu și prof. Dumitru Tudor).

Festivalul a avut un program desfășurat pe parcursul întregii zile de 8 septembrie: deplasarea între sate, în căruțe, parada portului popular, hora mare, în fața Muzeului Satului, reamenajat, și spectacolul propriu-zis fiind momente bine realizate și primite în egală măsură cu bucurie atât de artiștii amatori, cât și de public.

Masa a fost oferită participanților, cu generozitate, de enoriașii Bisericii parohiale Zăvoiele, al cărei hram este Nașterea Maicii Domnului.

Concertul Orchestrei „Rapsodia vâlceană” și al Grupului Folcloric „Rapsozii Oltului” a încheiat o zi frumoasă, trăită în spiritul tradițiilor vâlcene, într-o comună din cel mai pitoresc spațiu al Olteniei de sub munte, Bărbătești, locul unde au trăit și își dorm somnul de veci exponenți ai culturii populare vâlcene și nu numai: prof. Gheorghe Bobei, un apostol al satului vâlcean, prof. Elena și Constantin

Năstoiu, înv. Dumitru Tița, creatoarea populară și poeta țărăncă Gheorghita Măleanu, cea care timp de 35 de ani a țesut trofeul festivalului, brăul ce era câștigat de formația cea mai valoroasă.

Toți cei enumerați au fost pomeniți în cadrul slujbei oficiate de Preotul Paroh Gheorghe Nicolaescu, partener de organizare alături de Primarul comunei, Constantin Bănanu, un excelent edil al comunei și un om cu calitate care îl recomandă pentru a susține proiectul nostru cultural.

Prof. Elena STOICA
CJCPCT Vâlcea

Festivalul Național de Interpretare „Lăutarul” - ediția a IV-a, Drăgășani, 24-25 septembrie 2009 -

În prag de toamnă, în plină perioadă de recoltare a strugurilor de pe dealurile din apropierea orașului Drăgășani, localitate renumită pentru producerea unor alese soiuri de vin ce poartă marcă românească, s-a desfășurat în perioada 24-25 septembrie 2009 un amplu eveniment cultural cu caracter muzical-folcloric. Este vorba despre Festivalul-concurs al formațiilor tradiționale „Lăutarul”, ajuns la cea de-a IV-a ediție, festival dedicat personalității marelui dirijor de muzică populară Paraschiv Oprea, artist bucu-reștean născut și crescut pe meleaguri drăgășenene.

Noi apariții editoriale

Un document contemporan: *Colinde vlăscene* de Gheorghe și Maria Nițescu, Editura Pelican, Giurgiu, 2009

Poate că, înainte de orice comentariu privitor la cartea *Colinde vlăscene*, ar trebui să remarcăm privilegiul autorilor de a fi muzicieni de formație, lucru atât de necesar în studiul multor obiceiuri care, alături de text, conțin și muzică. Apoi ar trebui să remarcăm îndrăzneala lor de a publica o culegere de colinde, în contextul în care, cel puțin teoretic vorbind, subiectul nu mai poate aduce nimic nou.

Și totuși, cartea *Colinde vlăscene* se ocupă de studiul obiceiurilor de iarnă într-o zonă atipică, județul Giurgiu, unde tradiția, dar și diferitele influențe au un cuvânt important de spus. Consecințele se văd din modul în care se prezintă obiceiurile actuale, cu partea lor tradițională, dar și cu cea modernă. Și am remarcat că autorii au surprins în descrierile pe care le fac tocmai această dinamică a obiceiurilor de iarnă, care urcă pe scenă sau ies din toposul tradițional al satelor și ajung în orașe.

Cartea nu este o simplă culegere de colinde, căci autorii vor să stabilească locul acestora într-un complex de obiceiuri ale zonei studiate, dintre care amintim: *Urarea copiilor de Moș Ajun*, *Steaua*,

Vaslui**8 noiembrie – Muntenii de Sus****„Fluieraș vasluian” – festival-concurs județean.**

15 noiembrie – Alexandru Vlahuță

Simpozion dedicat scriitorului Alexandru Vlahuță.

Vâlcea

8 noiembrie – Perișani - Căminul Cultural

„Posada 2009” - proiect cultural de evocare a legendelor și datelor istorice referitoare la Bătălia de la Posada. Spectacol folcloric susținut de Orchestra „Rapsodia Vâlceană” și Grupul „Rapsodii Oltului” ale CJCPCT Vâlcea.

17 noiembrie - Râmnicu Vâlcea

Festivalul Național de Poezie „George Țârnea” - ediția a III-a.

Orchestra „Rapsodia Vâlceană”, dirijor - Ionel Puia, la Festivalul Național de Interpretare „Lăutarul”, 24-25 septembrie 2009, Drăgășani - Vâlcea

Competiția s-a dovedit a fi una foarte strânsă, întrucât reprezentanții celor nouă județe concurente (Argeș, Cluj, Dâmbovița, Dolj, Gorj, Giurgiu, Harghita, Mureș, Olt, Teleorman, Vâlcea) au fost în prealabil selecționați și abia apoi s-a trecut la stabilirea amănuntelor de repertoriu și la repetiția cu Orchestra profesionistă „Rapsodia vâlceană”, condusă cu măiestrie și profesionalism de dirijorul Ionel Puia.

Prin urmare, juriul concursului, format din personalități marcante ale muzicii și culturii tradiționale românești, a avut o misiune deosebit de grea, aceea de acordare a premiilor în funcție de prestația, costumul purtat și calitățile artistice dovedite în concurs de către fiecare formație instrumentală și solist instrumentist sau vocal în parte.

Din juriu au făcut parte: Lucian Iordăchescu - redactor muzical la Studioul de Radio „Oltenia” (președinte), Elena Stoica - director, CJCPCT Vâlcea, prof. Constantin Ceaușu - Școala „Tudor Vladimirescu” - Drăgășani, Ionel Puia - dirijorul Orchestrei profesionale „Rapsodia vâlceană” și Mihai Bolocan - viceprimar al municipiului Drăgășani.

Vasile Soporan și Trio-ul transilvan „Nonu” (Soporu de Câmpie - Cluj) - Premiul I la Secțiunea Tarafuri

Fotografii din Arhiva CJCPCT Cluj

Pentru buna desfășurare a festivalului le-au stat alături organizatorii festivalului și, nu în ultimul rând, o distinsă personalitate a urbei, primarul municipiului Drăgășani, ing. Cristian Nedelcu, care s-au dovedit a fi permanenți și pasionați susținători ai culturii tradiționale românești și, totodată, gazde respectabile pentru cei ce le-au călcat pragul.

Premiile acordate în urma jurizării au fost următoarele:

Secțiunea tarafuri:

Premiul I: Taraful „Vasile Rizea” (Valea Largă - Mureș), Vasile Soporan (Frata - Cluj) și Trio-ul transilvan „Nonu” (Soporu de Câmpie - Cluj)

Premiul II: Taraful „Hora” (Casa de Cultură din Reghin - Mureș) și Taraful „Rapsozii Călimanului” (Centrul de Cultură Harghita)

Premiul III: Taraful din comuna Runcu - Gorj

7 noiembrie – Boghiș

Aniversarea centenarului Corului din Boghiș.

8 noiembrie – Satu Mare

Spectacol de gală dedicat aniversării a 75 de ani de la înființarea Societății Corale „Medieșana”.

15 noiembrie – Odoreu

Sărbătorirea a 100 de ani de la nașterea dascălului Mihai Bălaj, fondatorul Corului și al Căminului Cultural din Odoreu.

29 noiembrie – Apsa de Sus (Ucraina)

Spectacol omagial desfășurat cu ocazia *Zilei Naționale*.

Sălaj

4 noiembrie – Ruginoasa, com. Cuzaplac

„Seară tradițională românească” - manifestare etnoculturală.

28 noiembrie – Pericei

„Sfânta Ecaterina” serată literar-folclorică maghiară.

- Editarea nr. 11/noiembrie 2009 al revistei de cultură „Caiete Silvane”.

Sibiu

27-29 noiembrie – Sibiu

Festivalul Național de Folclor „Ioan Macrea” - ediția a XI-a.

Teleorman

16-30 noiembrie – Alexandria

Expoziția artiștilor plastici amatori din județ.

- În această perioadă se fac înregistrări audio-video cu Ansamblul „Burnasul” al CJCPCT.

Timiș

8 noiembrie – Bucovăț

14 noiembrie – Traian Vuia

15 noiembrie – Bethausen

Spectacole folclorice susținute de Ansamblul „Banatul” al Centrului de Cultură Timiș.

Tulcea

14-15 noiembrie – Tulcea

Festivalul Național de Folk — ediția a II-a.

● În cadrul „Stagiunii de folclor”, Ansamblul Folcloric „Floriciă de la Munte” susține, pe parcursul lunii noiembrie, spectacole în județ.

● Specialiștii Centrului de Cultură „Carmen Saeculare” întreprind cercetări folclorice în județ.

Olt

23-27 noiembrie – Slatina

„Eugen Ionescu – prima sută de ani” este genericul sub care se desfășoară în acest an manifestările dedicate vieții și operei scriitorului.

Prahova

2-7 noiembrie – Fulga

Săptămâna Omagială „Laurențiu Fulga” - expoziții, prezentări de carte, întâlniri cu oameni de cultură.

2-8 noiembrie – Drajna

Festivalul Șanselor Tale - manifestare complexă privind educația adulților în Centrul Regional Drajna, organizată de Asociația Universităților Populare Germane, Primăria și Căminul Cultural Drajna.

7-8 noiembrie – Nucșoara

Zilele Culturii „Eufrosin Poteca” - simpozion, expoziții, spectacole, târg.

9-14 noiembrie – Băicoi - Casa de Cultură și școlile generale Lilești și Dâmbu

„Culorile prieteniei” - concurs național de pictură pentru copii - ediția a II-a.

9-16 noiembrie – Vălenii de Munte

Festivalul Șanselor Tale - comunicări științifice, mese rotunde, simpozioane, târgul ofertelor de muncă, lansări de carte, schimburi culturale.

Satu Mare

1 noiembrie – Satu Mare

Caravana culturală la Satu Mare.

6 noiembrie – Sătmărel

Simpozionul „150 de ani de școală românească în Sătmăr” - comemorarea profesorului Petru Bran.

Sectiunea solisti instrumentisti:

Premiul I: Ștefăniță Voinic - instrumente tradiționale de suflat (Vâlcea)

Premiul II: Adam Ștefan - caval (Dolj)

Premiul III: Victor Matei - nai (Corabia - Olt)

Sectiunea solisti vocali:

Premiul I: Elena Cuculici (Crețeni - Vâlcea)

Premiul II: Bogdan Cioranu (Vaideeni - Vâlcea)

Premiul III: Marilena Roșianu și Cristian Ionică (Vâlcea)

Premiu special: Rapsodul popular Vasile Soporan (Frata - Cluj).

În plină sărbătoare de „Culesul viilor la Drăgășani” a luat sfârșit ediția a IV-a a Festivalului „Lăutarul”, un festival unic, orientat spre adevăratul folclor muzical - cel tradițional - un festival-concurs în cadrul căruia repertoriile alcătuite din melodii și cântece vechi sunt evaluate și prețuite la adevărata lor valoare, în semn de respect pentru strămoșii neamului nostru și pentru inestimabila moștenire primită din partea lor, ca dar pentru veșnicie.

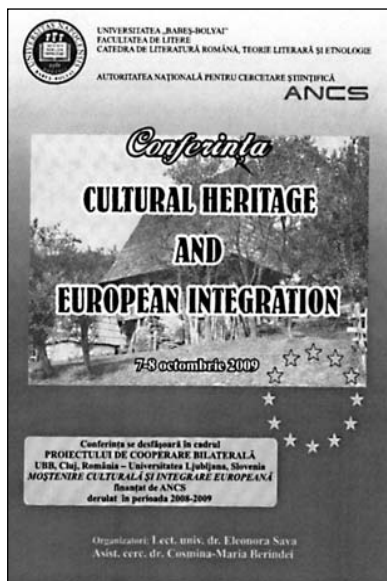
Dr. Mircea CÂMPEANU
CJCPCT Cluj

„Moștenire culturală și integrare europeană” în dezbateri la Cluj

În perioada 7-8 octombrie a.c., a avut loc la Cluj-Napoca Conferința *Moștenire culturală și integrare europeană*, desfășurată în cadrul proiectului de cooperare bilaterală Universitatea „Babeș-Bolyai” - Universitatea Ljubljana, Slovenia, derulat în perioada 2008-2009.

Lucrările prezentate au avut drept scop familiarizarea specialiștilor din cele două țări cu sistemul de cercetare, valorificare și promovare a culturii populare, precum și cu rezultatele cercetărilor privind aspecte actuale ale evoluției și existenței culturii populare în prezent.

Au prezentat lucrări științifice specialiști români și sloveni, schimbul de idei fiind deosebit de rodnic și interesant. Lucrările au

constituit, în cele mai multe cazuri, adevărate provocări la discuții pe teme actuale ale cercetării și conservării culturii populare actuale, precum mutațiile funcționale și dispariția unor obiceiuri, preluări moderne de motive și teme populare, analize și interpretări ale faptelor de cultură populară generate de noul context.

Am remarcat, de asemenea, interdisciplinaritatea lucrărilor prezentate și încercarea (sperăm reușită) a colegilor de la Cluj de a crea o punte de comunicare cu specialiștii sloveni. Îi felicităm pe organizatori (lect. univ. dr. Eleonora Sava și lect. univ. dr. Cosmina Berindei) și le dorim să se bucure

și în continuare de roadele acestei colaborări.

Dr. Iuliana BĂNCESCU

O poveste dulce-amăruie...

Toamna târzie și aurie, undeva în inima Teleormanului, la Casa de Cultura din Alexandria, între 19 și 23 octombrie s-a desfășurat binecunoscutul Festival-concurs Național de Muzică Populară „Pe deal la Teleorman”.

Cea de a 41-a ediție a Festivalului organizat de Consiliul Județean Teleorman, Primăria Municipiului Alexandria și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman și-a desemnat laureații. Juriul - format din Steluța Popa - etnomuzicolog, președintele juriului; conf. univ. dr. Gabriela Rusu

● **Săptămânal, marți și joi, Centrul Cultural Toplița organizează cursuri de învățare a jocului popular românesc pentru copii - grupa mare și grupa mică.**

Ialomița

30 noiembrie – Stelnică

„Rapsozii la ei acasă” - manifestare etnoculturală.

Iasi

21-29 noiembrie – Dolhești, Tătăruși

„Șezători la noi în sat” - manifestări etnoculturale organizate de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași în colaborare cu primăriile și căminele culturale din cele două localități.

Mehedinti

12-13 noiembrie – Drobeta-Turnu Severin

Festivalul Național de Muzică Ușoară „Iulian Andreescu” - ediția a V-a.

Mureș

14-28 noiembrie – Târgu Mureș

Salonul anual de pictură - ediția a XXXIII-a.

15 noiembrie – Bahnea

Festivalul Județean de Teatru „Scena” - ediția a XVII-a.

20 noiembrie – Reghin

Concursul Național de Creație a Epigramei „Cobra” - ediția a XIV-a.

21-22 noiembrie – Sângeorgiu de Pădure

Festivalul Internațional de Teatru „Szinpad” - ediția a XVII-a.

28 noiembrie – Luduș

Festivalul de Muzică Ușoară „Stele în devenire”.

Neamț

18 noiembrie — Piatra Neamț

„Zilele culturii muzicale” - concert al Filarmonicii „Mihail Jora” din Bacău, solist: Alexandru Moroșanu.

29 noiembrie — Piatra Neamț

„Gânduri vorbite” - dialog al personalităților vieții culturale și sociale din România cu tinerii.

24-25 noiembrie – Novaci

Zilele Educației Permanente în Gorj, manifestări organizate în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Christian Tell”, Consiliul Județean Gorj și Casa de Cultură Novaci.

27 noiembrie – Bumbesti-Pițic - Căminul Cultural
Expoziție de obiecte de mică industrie țărănească.

30 noiembrie – Tismana

Târgul de toamnă de la Pocruia - expoziții de produse tradiționale, în organizarea Consiliului local și a Casei de Cultură Tismana.

Harghita

6-8, 13-15, 20-22, 27-29 noiembrie – Miercurea-Ciuc

Curs de formare profesională a adulților pentru specializarea de formator. Deschiderea are loc vineri, 6 noiembrie, la Centrul Cultural Județean Harghita.

7-8, 14-15, 21-22, 28-29 noiembrie – Gheorgheni

Cursuri de formare profesională a adulților - specializarea: fotograf. Deschiderea festivă a cursurilor are loc în data de 7 noiembrie, la Biblioteca Municipală.

8 noiembrie – Voșlăbeni

Spectacol folcloric susținut de Ansamblul „Rapsodia Călimanilor” al Centrului Cultural Toplița, organizat în parteneriat cu Consiliul Local, Primăria și Căminul Cultural Voșlăbeni.

15 noiembrie – Miercurea-Ciuc

Vernisajul expoziției de fotografie cu lucrările realizate în tabăra de la Ocna Sibiului. Manifestarea face parte din Festivalul „Ars Ungarica”.

15 noiembrie – Odorheiu Secuiesc

Vernisajul expoziției artistului fotograf Adám Gyula.

19-20 noiembrie – Lunca de Sus

„Zilele Sfânta Elisabeta” - suită de manifestări cultural-artistice.

19-22 noiembrie – Debrecen (Ungaria)

Expoziție de artă plastică cu lucrările artiștilor participanți la a V-a ediție a Taberei Internaționale *FREE camp - 2009*. Vernisajul are loc vineri, 20 noiembrie, la Centrul „Méliusz”.

20 noiembrie – Miercurea-Ciuc

Consfătuirea cu tema „Drepturile de autor”.

● Duminică, 8 noiembrie, se lansează la Biblioteca Comunală Sâncrăieni albumul *Clipe trăite*, realizat de Centrul Cultural Județean Harghita.

Radu Flaviu Pongracz, reprezentantul județului Maramureș, câștigătorul Premiului I al Festivalului-concurs Național de Muzică Populară „Pe deal la Teleormănel”

Păsărin; Aurelian Popa Stavri - realizator emisiuni, Radio România; Violeta Ianculescu - realizator emisiuni, Radio România Actualități; Adrian Grigoraș, Florin Ologeanu - referent muzical CJCPCT Teleorman și, nu în ultimul rând, prof. Timotei Stuparu, director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman, directorul festivalului - a hotărât să nu acorde Trofeul festivalului. Premiile acordate au fost următoarele:

Premiul I: Radu Flaviu Pongracz (elev - Liceul de Arte „Dinu Lipatti” - București), reprezentând județul Maramureș

Premiul II: Ancuța Georgeta Corlățan (studentă - Conservatorul „Ciprian Porumbescu” - București), reprezentând județul Suceava

Premiul III: Florin Pârlan (student, Zimnicea, județul Teleorman)

Premiul de popularitate: Amalia Oana Uruc (16 ani, elevă - Liceul de Arte Ploiești, județul Prahova)

Imagine de la Gala laureaților

Fotografii din Arhiva CJCPCT Teleorman

Premiul „Alexandru Dachin”: Ionel Lazăr (34 ani, Slobozia, județul Argeș).

Spectacolul-concurs și Gala laureaților au fost prezentate de interpreta de folclor Viorica Mira - realizator de emisiuni folclorice la Media Sud.

Mulțumim pe această cale și sponsorilor noștri - SC ARGECOM Pitești, BCR și SC PLUS AUTO COM SRL Alexandria - Dealer Ford -, așteptându-i alături de noi și la Festivalul Datinilor și Tradițiilor de Iarnă care urmează să se desfășoare în luna decembrie.

Iuliana CÂRNARU
CJCPCT Teleorman

Giurgiu

● Pe tot parcursul lunii noiembrie, se desfășoară în localitățile județului manifestări cultural-artistice și științifice care fac parte din „Festivalul Culturii Vlăscene”.

● În perioada 20 noiembrie 2009 - 30 august 2010, se redactează și se trec în format electronic documentele (scrise de mână) care fac parte din *Banca de Date și Valori ale Culturii Populare Vlăscene*, aflate în arhiva Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Giurgiu.

Gorj

9-12 noiembrie – Târgu Jiu, Bălcești

Festivalul Cântecului Popular Românesc „Maria Lătărețu” - ediția a XVI-a - concurs național al interpreților vocali și instrumentiști. Co-organizatori: Consiliul local și Primăria Târgu Jiu, Liga „Fiii Gorjului” - București, Școala Populară de Arte, Televiziunea „Favorit” și Radio „Oltenia” - Craiova.

11 noiembrie – Jupânești, Bărbănești

În cadrul proiectului „Gorjul tradițional”, căminele culturale din cele două localități gorjene organizează expoziții de artă populară (obiecte confecționate din semințe, flori și plante uscate).

12 noiembrie – Țicleni

„In memoriam Nicolae Diaconu”: concurs de eseuri având ca temă opera brâncușiene, organizat în colaborare cu Biblioteca Județeană „Christian Tell”. Co-organizatori: Consiliul local, Biblioteca Orașenească Țicleni și Școala Populară de Arte.

14 noiembrie – Samarinești

Inaugurarea colecției muzeale a localității.

15 noiembrie – Licurici

Expoziție de artă populară de pe Valea Amaradiei.

21-22 noiembrie – Motru

Festivalul Județean de Dans Modern și Dans de Societate al Elevilor „Ad Mutrium”, organizat de Casa de Cultură a Municipiului Motru în colaborare cu CJCPCT Gorj.

comunicări științifice. Se prezintă concluziile cercetării efectuate de CJCPCT Dâmbovița, în parteneriat cu Facultatea de Științe Politice - Catedra de Sociologie, în două etape: iunie 1999 - prima etapă și iulie 2009 - cea de-a doua etapă.

● În perioada 10-30 noiembrie a.c., se întreprind cercetări de teren în comunele: Văleni-Dâmbovița, Pucheni și Cornățelu în vederea finalizării proiectelor CJCPCT - „Pagini de monografie” și „Colindatul la Văleni-Dâmbovița”.

● Se continuă Programul „Satul - univers de sine stătător”. În perioada 16-20 noiembrie, programul se desfășoară în parteneriat cu cinci școli din municipiul Târgoviște și urmărește cunoașterea de către elevi a valorilor de patrimoniu cultural material și imaterial ale județului Dâmbovița. Programul se desfășoară lunar, de-a lungul anului școlar 2009-2010.

Dolj

24-27 noiembrie – Craiova

Festivalul-concurs Național de Interpretare a Cântecului Popular Românesc „Maria Tănase” - ediția a XX-a, jubiliară.

Galați

8 noiembrie – Brateș

„Toamna la Brateș” - manifestare tradițională, organizată anual de sărbătoarea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, patronii spirituali ai comunei.

12 noiembrie – Galați

Festivalul-concurs de Muzică Populară pentru Copii și Tineri Interpreți „Perla Dunării” - ediția a II-a.

16 noiembrie – Berești

„Toamna Bereșteană” - manifestări cultural-artistice.

20 noiembrie – Galați

Vernisajul „Salonului Național Foto”.

27-30 noiembrie – Galați

Târgul Meșterilor Populari de Sfântul Andrei.

● Miercuri, 4 noiembrie a.c., se lansează la Galați:

- volumul *Cubul sferic - 20 de metamorfoze ale Omului Aproximativ*;

- numărul 93 al revistei „Dunărea de Jos”.

De unsprezece ori 7 ARTE

La Călărași, de unsprezece ani în șir, la sfârșit de septembrie se produce un fenomen artistic și cultural totodată, cu dimensiune de simbol simpatomatic pentru mișcarea cinematografică națională.

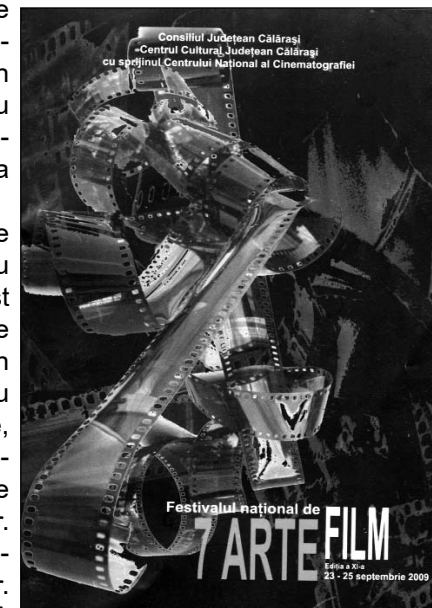
După ce au fost selectate dintr-un număr mare, s-au reținut 38 de filme care au fost vizionate, evaluate și judecate de către un juriu format din prof. univ. dr. Florin Mihăilescu (UNATC) - director de imagine, prof. univ. dr. Sorin Botoșeanu (decanul Facultății de Film - UNATC), prof. univ. dr. Gheorghe Ceaușu (UNATC) - estetician de film, prof. univ. dr. Dana Duma (UNATC) și prof. dr. Sorin Danciu.

Secțiunile în care s-au distribuit filmele trimise din toată țara - televiziuni, facultăți de film și case de producție - au fost: *Eseu și Fictiune*, *Documentar și Making Off* și *Film Studentesc*.

S-a remarcat pasiunea pentru arta filmului la autorii peliculelor, diversitatea de subiecte și maniere de tratare și, totodată, o evoluție ascendentă a calității artistice a filmelor prezentate în concurs.

Fenomenul la care ne referim, prin caracterul lui sărbătoresc și valoarea autentică a filmelor, a produs o rezonanță pe plan național și datorită faptului că a fost mediatizat - deși insuficient în raport cu importanța lui - prin câteva canale mass-media.

Dimensiunea estetică a festivalului a fost amplificată de proiectarea filmelor *Week-end cu mama*, în regia lui Stere Gulea care și-a prezentat filmul în fața unui public numeros și a răspuns detaliat după vizionare la întrebările spectatorilor.

În aceeași ordine, menționăm proiecția filmului **Cealaltă Irină**, în regia lui Andrei Gruzniczki, care a fost prezentat de actorul Andi Vasluianu, interpretul rolului principal și **Nunta mută**, în regia lui Horațiu Mălăele.

Impresionantă a fost setea de cinematograf și reacția de bun-gust estetic a spectatorilor care au vizionat atât filmele în concurs, cât și cele trei filme de lungmetraj. Faptul că această întreprindere culturală a fost izbutită se datorează în mare măsură a doi oameni inimoși și pricepuți, care au lucrat fără răgaz la organizarea acesteia - Emil Velter și Cornelia Botka -, dar și instituțiilor care au ca proiect dezvoltarea culturală a orașului.

Festivalul, prin continuitate susținută, a devenit o tradiție autentică și ar primi un impuls benefic dacă ar fi mediatizat cu mai multă sârguință.

Premiile acestei ediții sunt:

Marele Premiu „7 ARTE”: **Fără mal** (realizator: Samuel Visky; producători: Fundația „Dunataj” și Universitatea „Sapientia” - Cluj-Napoca)

Premiul Special al Juriului: **Pizza love** (realizator: Ivana Mladenovici; producător: UNATC)

Premiul Secțiunii Fictiune: **După găște** (realizator: Doru Nițescu; producător: Paradox Film)

Premiul Secțiunii Making Off: **Nuntă în Basarabia** (realizator: Violeta Gorgos; realizator: TVR Iași)

Premiul Secțiunii Eseu: **Deșertăciune** (realizatori: Ilinca Ciobanu și Ștefăniță Purcea; producător: Universitatea „Hyperion”)

Premiul Secțiunii Documentar ex aequo: **Kopanarii** (realizator: Daniela Apostol; producător: Universitatea „Media”) și **Nutzi Grunea, viața în pași de dans** (realizator: Andreea Știliuc; producător: TVR Iași)

Premiul Secțiunii Film Studentesc: **Palmele** (realizator: George Chiper; producător: UNATC)

Mențiuni: **Portret de artist - Nina Inkari** (realizator: Marilena Borcescu; producător: TVR 3), **Cântec de leagăn** (realizator: Csilla Patrubby; producători: Fundația „Dunataj” și Universitatea „Sapientia” - Cluj-Napoca), **Zombie Infectors** (realizator: Nicolae Constantin Tănase; producător: UNATC), **Clothes** (realizator: Cristina Dorottya Bogdan; producător: Universitatea de Artă și Design - Cluj-Napoca) și **Numele meu este** (realizator: Dorin Moldoveanu; producător: UNATC).

Prof. univ. dr. Gheorghe CEAUȘU
UNATC

● În această lună specialiștii CJCPCT întreprind cercetări și prospectări de teren, după cum urmează:

- 1-10 noiembrie - culegeri de folclor în vederea editării unui CD;
- 10-11 noiembrie - înregistrări audio la Huedin (cu studioul mobil);

- 15 noiembrie - prospectări de teren la Valea Ungurașului;

- 26 noiembrie - cercetare folclorică în localitatea Poieni, pentru inventarierea repertoriului de colinde în vederea realizării unui CD.

● În perioada 20-25 noiembrie, se fac cercetări de arhivă asupra materialelor și studiilor lui Gh. Petrescu.

● Se realizează, în perioada 25-30 noiembrie, în regie proprie (matrite, coperti), CD-urile: *Lăutarii din Gherla*, *Vasile Soporan (CD 2)* și *Muzicanții din Moldovenești*.

Constanța

20 octombrie-4 noiembrie – Constanța - Galerile „Amfora”

Expoziție de grafică. Expun artiștii N. Vizireanu, A. Donici și J. Mazilu.

5-11 noiembrie – Constanța - Galerile „Amfora”

Expoziția artistului plastic Mihai Postelnicu.

19 noiembrie – Ion Corvin

În cadrul *Zilelor culturii tradiționale*, are loc consfătuirea metodică cu animatorii culturali din zona a V-a a județului, având tema „Tradiția românească între uitare și agresiune - Sfântul Andrei vs. Halloween”.

25 noiembrie – Ovidiu

„Sdeanca dobrogeană” - șezătoare tradițională care se organizează în Postul Crăciunului; face parte din ciclul de manifestări etnofolclorice „Lada de zestre a bunicii”.

● În perioada 16-22 noiembrie, debutează proiectul de cercetare „Universul locuinței în spațiul tradițional din județul Constanța” - zona IV: Topraisar, Biruința, Mereni, Cobadin.

Dâmbovița

5 noiembrie – Târgoviște - Cabinetul Multimedia de Informare și Documentare

„Dinamica transformărilor unei comunități rurale - comuna Puchenii, județul Dâmbovița. Studiu antropologic” - sesiune de

Brăila**6-8 noiembrie – Brăila**

Festivalul Național de Folk „Chira Chiralina” - ediția a IV-a.

Buzău

● Pe parcursul lunii noiembrie, specialiștii CJCPCT:

- aplică, în localități din județ, un chestionar vizând evaluarea potențialului și inițiativelor de valorificare a patrimoniului cultural al comunităților în cadrul dezvoltării locale. Datele obținute vor sta la baza *Atlasului folcloric buzoian*;

- dezvoltă proiectul vizând amenajarea colecției de cultură populară tradițională din comuna Vlădeanu, localitate reprezentativă pentru zona de câmpie a județului Buzău.

● **Vineri, 20 noiembrie, se lansează primul număr al revistei CJCPCT, „Tradiții buzoiene”.****Caras-Severin****6-8 noiembrie – Berzasca**

Festivalul-concurs de Muzică Ușoară „Ritmuri în mileniul III” - ediția a X-a.

11 noiembrie – Ravensca, com. Șopotu Nou**Întâlnire cu fiii satului - manifestare etnoculturală.****Cluj****6-7 noiembrie – Mociu****Festivalul Jocului de pe Câmpie - festival folcloric interjudețean - ediția a XV-a.****8 noiembrie – Cluj-Napoca****Spectacol folcloric susținut de Ansamblul „Cununa Transilvană”.****11-20 noiembrie – Cluj-Napoca****Expoziția-concurs Națională „Fotografia - Document Etnografic”.****15 noiembrie – Gherla****Festivalul-concurs Folcloric Interjudețean „Trio Transilvan” - ediția a XVI-a.****21 noiembrie – Cluj-Napoca****Festivalul Județean de Muzică și Dans Popular Maghiar.***Portret***Pompiliu Ciolacu - maestru al icoanelor de vatră oltenești**

Dorind să-și cultive pasiunea pentru arta tradițională, Pompiliu Ciolacu a absolvit Facultatea de Sociologie și Etnografie a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, susținând lucrarea de licență „Icoana de vatră în sudul Carpaților Meridionali”, produs al primei cercetări ample asupra fenomenului cultural al icoanelor de vatră.

În calitate de director și de profesor de sculptură și pictură la Palatul Copiilor din Târgu Jiu, a avut privilegiul să formeze grupuri de copii capabili să execute obiecte tradiționale din lemn, unii dintre aceștia, peste timp, ducând mai departe meșteșugul.

Artistul a reprezentat România ca meșter popular la numeroase târguri și expoziții naționale și internaționale organizate de Parlamentul României, de Ministerul Turismului, de Institutul Cultural Român.

Creațiile sale sunt extrem de variate, pe lângă sculpturile în lemn și în os, realizând icoane pe lemn, pe sticlă și, nu în ultimul rând, icoane de vatră, însă toate transmit privitorilor legătura indestructibilă dintre creator și obiectul creat. Icoanele scrijelite, numite și icoane de

vatră, sunt definatorii, în special, pentru viața spirituală a comunităților tradiționale din nordul Olteniei, precum și pentru zonele în care a existat o civilizație a lemnului.

Aprofundând dialogul, creatorul popular de icoane de vatră mi-a relatat despre tehnicile de confecționare ale acestora: „De obicei, se realizau din lemn de esență

tare: stejar sau fag. După ce li se cioplește conturul pe bucata de lemn, sunt scrijelite cu dalta sau custura”.

Referindu-se la subiectul icoanei de vatră, Pompiliu Ciolacu face câteva precizări privind organizarea materialului vizual: „Sunt icoane cu un singur personaj. Sunt și cu două personaje sau registre stilistice. Se poate merge chiar până la icoanele de tip prăznicar, unde sunt reprezentați nouă sau mai mulți sfinți. (...) În majoritatea cazurilor avem de-a face cu portrete bust: Iisus Hristos, Maica Domnului, Sf. Nicolae, Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Cv. Paraschiva. Sf. Gheorghe e înfățișat în luptă, ucigând balaurul, iar Sf. Ilie apare în zbor, în carul cu foc”.

Apoi, meșterul popular face o distincție importantă: „Spre deosebire de celelalte tipuri de icoane românești, ce sunt așezate întotdeauna pe perețele de la răsărit, la fel ca altarul, icoanele de vatră erau așezate de gospodar fie pe hornul vetrei, fie chiar lângă aceasta”.

În jurul vetrei se strângeau întotdeauna membrii familiei, aici se pregătea mâncarea, se torcea, se povestea ș.a.m.d. Hornul era singura cale de comunicare cu exteriorul, ce nu putea fi zăvorâtă, precum fereastra și poarta. Icoanele de vatră aveau rolul de a apăra casa de trăsnet, de duhurile relele, de zmei și de balauri, despre care se credea că pot intra pe hornul casei. Astfel, se poate constata importanța pe care o ocupă vatra, ca loc central al casei, conform normelor comunității tradiționale și faptul că trăsăturile ce definesc specificitatea icoanelor de vatră (eliminarea detaliilor, reducerea formei la contur, abstractizarea temei) implică o esențializare a limbajului transmis prin acestea.

Arges

● Vineri, 20 noiembrie a.c., se lansează la Pitești cărțile apărute la Editura Alean a CJCPCT Argeș.

27-28 noiembrie – Pitești

Festivalul Național de Muzică Lăutărească Veche „Zavaidoc” - ediția a IV-a, organizat de Centrul Cultural Pitești sub egida Consiliului Local și a Primăriei Pitești.

Bacău

15 noiembrie – Oituz

„Nunta de aur” – manifestări dedicate cuplurilor care au împlinit 50 de ani de căsătorie, printre care și un spectacol folcloric.

Bihor

8 noiembrie – Salonta

Concursul „Variatăți bihorene”; participă formații artistice din localitățile: Avram Iancu, Ciumeghiu, Girișu de Criș, Tulca, Tinca, Mădăraș, Salonta.

8 noiembrie – Salonta

Expoziție de artă populară și artă plastică. Expun meșteri populari și artiști plastici amatori din localitățile: Avram Iancu, Ciumeghiu, Girișu de Criș, Tulca, Tinca, Mădăraș, Salonta.

21 noiembrie – Săcueni

Festivalul Județean pentru Coruri de Etnie Maghiară; participă formații corale din localitățile: Diosig, Săcueni, Valea lui Mihai, Marghita, Sălard și coruri din județul Hajdu Bihar (Ungaria).

15 noiembrie – Valea lui Mihai

Concursul „Variatăți bihorene”; participă formații artistice din localitățile: Mihai Bravu, Marghita, Diosig, Săcueni, Valea lui Mihai, Popești.

24 noiembrie – Băile Felix

Expoziție de artă plastică și grafică.

Botoșani

30 noiembrie – Botoșani

Gala copiilor laureați ai festivalurilor „Mărțișor” și „Satule, mândră grădină”.

Agenda*

Alba

13-15 noiembrie – Alba Iulia

Festivalul de Muzică Folk „Ziua de mâine”.

15 noiembrie – Zlatna

„Te-aștept pe-același drum...” - festival-concurs național de române, cea de-a X-a ediție, organizat de Consiliul Județean Alba, prin Centrul de Cultură „Augustin Bena” Alba, Primăria Orașului Zlatna și Casa de Cultură „Avram Iancu” Zlatna. Festivalul își propune cunoașterea și valorificarea românei, precum și descoperirea de noi talente interpretative în acest gen muzical.

Relații suplimentare la telefoanele: 0258/856181 - Casa de Cultură „Avram Iancu” Zlatna și 0258/826410 - Centrul de Cultură „Augustin Bena” Alba.

Arad

13 noiembrie – Arad

Vernisajul Bienalei „Meeting Point”, organizată de Centrul Cultural Arad și Filiala Arad a Uniunii Artiștilor Plastici.

17 noiembrie – Satu Nou

Manifestări religioase și laice dedicate hramului Bisericii Ortodoxe Sârbe din localitate.

● Pe tot parcursul lunii se organizează manifestări cultural-artistice și științifice în vederea promovării „Cetății culturale a județului Arad” – Sântana.

*N.R. Informațiile de la această rubrică sunt furnizate de centrele județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale. Pentru confirmări, vă rugăm consultați organizatorii.

Icoane de vatră lucrate de Pompiliu Ciolacu

Fotografii de Anamaria STĂNESCU

Icoanele de vatră sunt unele dintre cele mai vechi obiecte de cult românești de pe teritoriul vechiului Regat. În prezent, ele sunt percepute și ca obiecte decorative. Astfel, se poate constata o involuție a acestui meșteșug, aspect sesizat și de Pompiliu Ciolacu: „Marea îngrijorare pe care o port în suflet, care a reieșit și din cercetările etnofolclorice pe care le-am întreprins, este faptul că meșterii populari nu prea mai au continuatori”. Totuși, destinul icoanelor de vatră nu este strict dependent de acest fenomen sociocultural, deoarece ele reprezintă un mod de „a privi” lumea, adânc înrădăcinat în spiritul reprezentanților culturii tradiționale.

Anamaria STĂNESCU

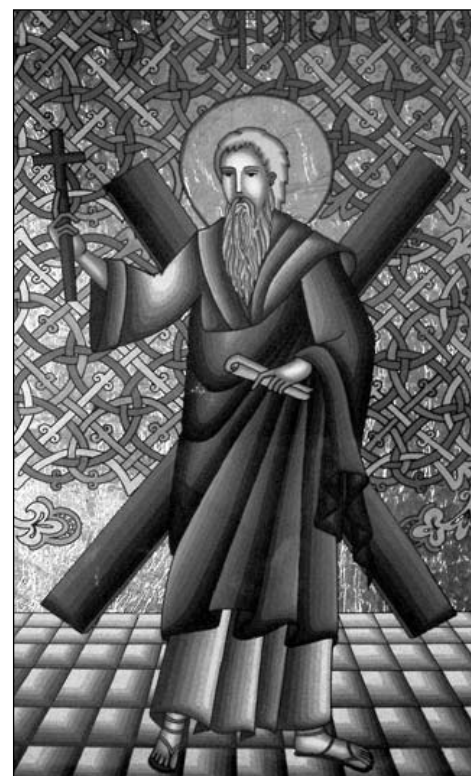
24 noiembrie	Climăta Vântului , ținută în cinstea vânturilor periculoase
26 noiembrie	Sfântul Stelian , ținut pentru „facerea și creșterea copiilor”
29 noiembrie	Ajunul Sfântului Andrei, Noaptea strigoilor - practici magice cu caracter oracular - Păzitul usturoiului
30 noiembrie	Sfântul Apostol Andrei , considerat patron al lupilor

Datini și tradiții

Calendar popular 2009

Brumar (Noiembrie)

1 noiembrie	Vrăcevul , ziua Sfinților Doctori fără de arginți Cosma și Damian
7 noiembrie	Pomenirea morților - Moșii
8 noiembrie	Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil
9 noiembrie	Poitra lui Arhanghel , suprapusă peste Filipii de toamnă, care se țineau o săptămână
10 noiembrie	Filipii , când se spune că nu se putea descânta decât de purici
11 noiembrie	Sărbătoarea tâlharilor, Sfântul Mina - ritualuri magice de întoarcere a lucrurilor pierdute și a inimilor ursiților
12-14 noiembrie	Martinii de Toamnă - încetarea lucrului, pentru ferirea de lupi
14 noiembrie	Filipii de toamnă (Cilipi, Hilipi sau Pilipi), Grădineții, Ziua Lupului
15 noiembrie	Prinderea Postului Crăciunului
20 noiembrie	Ajunul Ovideniei , practici magice pentru sănătate
21 noiembrie	Ovidenia (Intrarea în Biserică a Maicii Domnului) - praznice pentru cei ce au suferit moarte năpraznică

Florentina GRECU (Moreni - Dâmbovita), **Sfântul Apostol Andrei**
Foto de Dănuț DUMITRAȘCU